

**UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE DRET I ECONOMIA**

CURS ACADÈMIC 2005 - 2006

ENSENYAMENT: DRET

ASSIGNATURA: NEGOCI JURÍDIC

PROFESSOR/A: JAUME PIÑOL ALENTÀ

CURS: 1R

QUADRIMESTRE: 2N

CRÈDITS: 4,5

TIPUS: OPTATIVA

1. L'ASSIGNATURA EN EL CONJUNT DEL PLA D'ESTUDIS

L'assignatura se situa en el segon quadrimestre de primer curs de la llicenciatura, quan l'alumne ja ha tingut el primer contacte amb la titulació, i paral·lelament amb l'assignatura de la qual s'ha segregat, és a dir, Dret Civil I.

Es tracta d'una assignatura bàsica, en el sentit estricte del terme, és a dir, que conté els conceptes i institucions bàsiques del dret civil, però només d'aquest, sinó també d'altres branques del Dret.

2. OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

Introduir l'alumne en el coneixement del concepte del negoci jurídic, com a realitat bàsica sobre la qual s'assenta l'autonomia de la voluntat.

L'assignatura té la propietat de proveir a l'estudiant dels conceptes i de les institucions que es desenvoluparan en el decurs de les altres assignatures del Dret civil.

L'autonomia privada es projecta, sobretot, en l'àmbit del negoci jurídic a través de la declaració de voluntat. Així, es pretén dotar l'alumne dels coneixements suficients al voltant de l'estructura del negoci jurídic: des de la formació de la voluntat negocial fins a l'estudi de la ineficàcia del negoci.

Institucions com el contracte o el testament són manifestacions del negoci jurídic, l'estudi del qual resulta indispensable per a la millor intel·ligència d'aquelles.

Institucions com el contracte o el testament són manifestacions del negoci jurídic, l'estudi del qual resulta indispensable per a la millor intel·ligència d'aquelles.

3. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

L'alumne, en acabar l'assignatura, hauria d'haver aconseguit un cert domini de la tècnica de la interpretació de la norma, tant per abstracció, com per deducció o inducció.

L'assignatura permet, atesa la seva característica de bàsica, operar amb qualsevol d'aquestes tècniques per tal de cercar el fonament real de la norma a través de les distintes disposicions legals en les quals es reflecteixi.

Abstreure, deduir o induir són operacions necessàries per bastir el concepte del negoci jurídic, ja que aquest, com a tal, no figura regulat en cap text legislatiu, sinó que és una categorització de les seves manifestacions paradigmàtiques, com ho són, principalment, el contracte i el testament.

4. CONTINGUTS

Lliçó 1: Els fets jurídicament rellevants. L'autonomia privada

1. Els fets jurídics: classificacions. L'acte jurídic: el contingut volitiu. La declaració de voluntat.
2. El concepte de negoci jurídic. El valor normatiu i l'eficàcia jurídica del negoci. L'autonomia de la voluntat i els seus límits: referència especial a la forma i a la causa.
3. L'estructura del negoci jurídic: els elements essencials, naturals i accidentals. Els pressupòsits del negoci.

Lliçó 2: Classificació dels negocis jurídics

1. Segons la seva relació amb el dret positiu: negocis típics i negocis atípics.
2. Segons els requisits del seu valor negocial: negocis *inter vivos* i negocis *mortis causa*. El negoci d'última voluntat.
3. Segons l'àmbit objectiu de l'eficàcia que tinguin: negocis personals/familiars i negocis patrimonials.
4. Els negocis patrimonials *inter vivos*: negocis d'obligació i de disposició; negocis d'atribució patrimonial i no atributius; negocis d'administració i de disposició; onerosos i gratuïts.
5. Segons la seva estructura: unilaterals, bilaterals i plurilaterals.

Lliçó 3: La declaració de voluntat negocial

1. Declaració de voluntat i voluntat de declarar. L'acte negocial i el seu mitjà d'expressió.
2. Classes de declaració: expressa i tàcita. La presumpció de declaració. El valor jurídic del silenci. L'abstenció.
3. La perfecció de la declaració. Declaració receptícia i no receptícia.
4. La substantivitat de la declaració.
5. Les relacions entre les declaracions de voluntat negocial: concurrència i complementació.

Lliçó 4: Les relacions entre la voluntat negocial i la declaració d'aquesta voluntat

1. Consideracions generals.
2. La divergència conscient. La declaració feta no seriosament i la reserva mental.
3. La simulació. Concepte. Elements determinants: l'acord simulatori. Classes de simulació. Efectes de la declaració de simulació.
4. La divergència inconscient. L'error obstatiu: el seu tractament legal.

Lliçó 5: Els vicis de la voluntat

1. Plantejament general.
2. La declaració feta sense llibertat: intimidació i violència.
3. La manca d'exactitud en la formació de la voluntat: l'error-vid.
4. El dol: concepte, classes, elements i efectes.

Lliçó 6: La causa del negoci jurídic

1. Idees generals respecte al significat de *causa*. Les accepcions de *la causa*. Causa del negoci jurídic?
2. La causa en sentit subjectiu: el motiu. La causa en sentit objectiu.
3. L'àmbit de la causa del negoci: negocis causals i negocis abstractes.
4. Els tres aspectes de la causa en sentit objectiu: la causa de l'obligació, la causa del contracte i la causa de la tradició.
5. La qualificació dels negocis tenint en compte la causa. El negoci indirecte. El negoci fiduciari.

Lliçó 7: La forma del negoci jurídic

1. El principi de llibertat de forma. Excepcions al principi.
2. Forma de la declaració de voluntat i forma del negoci.
3. Les classes de forma i els seus efectes. Forma i document.
4. Les formalitats del negoci jurídic.
5. La reproducció del negoci i el seu reconeixement formal.

Lliçó 8: Els elements accidentals del negoci jurídic

1. La condició. Concepte.
2. Classificació de les condicions: suspensives i resolutòries; potestatives, casuales i mixtes; positives i negatives; lícites, il·lícites i impossibles.
3. Les tres possibles situacions del fet-condició: la pendència, el compliment i la frustració. Especial consideració de la retroactivitat pel compliment.
4. El terme. Concepte, classes i efectes.
5. El mode: configuració jurídica.

Lliçó 9: La substitució de l'activitat jurídica de la persona: la representació

1. Concepte. Fonts de la representació: la llei i la voluntat. La representació legal.
2. La representació voluntària. La font de la legitimació per poder representar: el negoci jurídic d'apoderament.
3. El poder. La capacitat per ser apoderat. La substitució del poder. L'extinció del poder i la subsistència dels seus efectes.
4. El negoci representatiu. La *contemplatio domini*.
5. La representació ineficaç: la ratificació.
6. L'anomenada "representació indirecta".
7. El negoci del representant amb ell mateix.

Lliçó 10: La ineficàcia del negoci jurídic. La ineficàcia originària

1. Consideracions generals entorn la ineficàcia negocial. Ineficàcia i invalidesa.
2. La ineficàcia originària per raó de la seva estructura: la inexistència del negoci jurídic.
3. La ineficàcia originària per raó de la seva funció: la nul·litat insanable del negoci jurídic. Causes de nul·litat.
4. La conversió del negoci nul. La nul·litat parcial.

Lliçó 11: La ineficàcia sobrevinguda del negoci jurídic

1. L'anul·labilitat o nul·lilitat sanable del negoci: causes.
2. La impugnabilitat del negoci jurídic anul·lable: legitimació. Al·legació de l'anul·labilitat. Exercici.
3. La desaparició de la impugnabilitat: la convalidació. La confirmació del negoci anul·lable.
4. La rescissió: concepte i àmbit. L'acció de rescissió i la seva eficàcia.

5. ACTIVITATS QUE ES DESENVOLUPARAN EN L'ASSIGNATURA

Les activitats són, principalment, presencials, a través de les lliçons impartides pels professors de l'assignatura a l'aula corresponent.

No es descarta la possibilitat de realitzar casos pràctics.

També es proposa el treball individual de l'alumne, a través de la recensió de la lectura recomanada. La recensió és un treball individual de l'alumne que consisteix en la realització d'un examen crític sobre un estudi o escrit jurídic recomanat pel professor o professora de l'assignatura i relatiu a la matèria del programa. No és, doncs, un resum, sinó un comentari personal sobre la lectura - llibre, article de revista, etc. -, tot valorant l'opinió o criteri de l'autor. Per a tal fi, es pot dividir el comentari en parts, coincidents o no amb les de la pròpia lectura recomanada.

La recensió no es pot lliurar realitzada a mà i l'extensió ha de ser d'entre 2 i 10 planes.

6. TEMPORALITZACIÓ DE LES ACTIVITATS

Les classes es duran a terme durant el segon quadrimestre del curs acadèmic, és a dir, des del mes de febrer fins al mes de maig.

L'examen per avaluar els coneixements de l'alumne es farà a l'hora i el lloc indicats en el Calendari d'Exàmens, durant el segon període d'avaluació del curs acadèmic, és a dir, durant el mes de juny i juliol.

La recensió de la lectura recomanada, per al seva part, podrà presentar-se en qualsevol moment durant la vigència del quadrimestre corresponent, fins al mateix dia de l'examen final, i serà lliurada al professorat de l'assignatura o a la Secretaria del Departament de Dret Privat.

7. AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà mitjançant un examen final escrit, de caràcter obligatori per l'alumne matriculat, que se superarà obtenint la qualificació d'APROVAT.

L'examen pot constar d'una part teòrica i una altra de pràctica; la teòrica constarà de diverses preguntes extretes de les explicacions del programa de l'assignatura; en la pràctica, si s'escau, es podran utilitzar els textos legals per a la resolució del supòsit de fet plantejat. La qualificació d'aprovat s'obtindrà amb la suficiència demostrada en totes les respostes a les preguntes, inclosa la part pràctica, si n'hi ha.

Els i les alumnes que hagin realitzat la recensió de la lectura recomanada podran veure incrementada la nota obtinguda en l'examen final. Aquesta circumstància es farà palesa mitjançant el símbol * al costat del nom o de la nota obtinguda per l'alumne.

8. MATERIALS

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

ALBALADEJO, Manuel, *Derecho civil*, Tom I, «Introducción y Parte General», J. M. Bosch Editor, Barcelona, 2003.

BADOSA COLL, Ferran (Director), *Manual de Dret civil català*, Marcial Pons, Barcelona, 2003.

DÍEZ-PICAZO, Luis-GULLÓN, Antonio, *Sistema de Derecho civil*, Vol. I, Tecnos, Madrid, 2002.

LACRUZ BERDEJO; José Luis, *et alii*, *Elementos de Derecho Civil*, Tom I, Vol. 3º, «Derecho subjetivo. Negocio Jurídico», Dykinson, Madrid, 2000.

MALUQUER DE MOTES BERNET, Carlos, *Codificación, persona y negocio jurídico*, Bosch, Casa Editorial, Barcelona, 2003.

TEXTOS LEGALS

EGEA, Joan-FERRER, Josep, *CODI CIVIL DE CATALUNYA i legislació complementària*, EUB, Barcelona, 2003.

CÓDIGO CIVIL: de qualsevol editorial, edició de 2005.